

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 7 października 2022 r.

PS-II.431.3.13.2022

**Szanowny Pan
Andrzej Bondaruk
Wójt Gminy Godkowo
14-407 Godkowo 14**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Urzędzie Gminy Godkowo**, 14-407 Godkowo 14, (REGON: 170748063; NIP: 578-310-65-26).

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia, wykonywanie zadań w Urzędzie Gminy w Godkowie nadzorował **Pan Andrzej Bondaruk - Wójt Gminy Godkowo** – wybrany w wyborach z dnia 21 października 2018 roku.

(dowód: akta kontroli: 9.2, 10.12)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny:

- **Anna Stejn** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu - **przewodnicząca zespołu kontrolnego**;
 - legitymacja służbowa nr 17/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 30 sierpnia 2022 roku nr FK-IV.0030.643.2022 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Urzędzie Gminy w Godkowie.
- **Małgorzata Mazur** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
 - legitymacja służbowa nr 33/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 30 sierpnia 2022 roku nr FK-IV.0030.644.2022 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Urzędzie Gminy w Godkowie.

(dowód: akta kontroli: 6, 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 12 września 2022 roku do 20 września 2022 roku. Odnotowana została pod pozycją 2/2022 w książce kontroli prowadzonej w Urzędzie Gminy w Godkowie.

(dowód: akta kontroli: 11)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Elblągu, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie której okazano upoważnienia do kontroli oraz legitymacje służbowe kontrolerów, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której przewodniczący zespołu kontrolnego przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-V.431.3.13.2022.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka; zasiłku pielęgnacyjnego; specjalnego zasiłku opiekuńczego; świadczenia rodzicielskiego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2020/2021 (od 1 listopada 2020 roku do 31 października 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Gminy w Godkowie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2020 oraz kwartał I, II i III 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2020 roku do 31 października 2021 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych wydatkowano ogółem kwotę 2.198.690,84 zł, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono 383.029,30 zł (stanowiło to ok. 17,42 % kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka – kwotę 10.000,00zł (10 świadczeń);
- zasiłek pielęgnacyjny – kwotę 257.151,50 zł (1.193 świadczeń);
- specjalny zasiłek opiekuńczy - kwotę 50.220,00 zł (81 świadczeń);
- świadczenie rodzicielskie - kwotę 65.657,80 zł (70 świadczeń).

2. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. Wójt Gminy Godkowo nie przeznaczył żadnej kwoty w IV kwartale 2020 roku oraz w okresie od I do III kwartału 2021 roku ze środków własnych na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502.

(dowód: akta kontroli: 9.4, 10.4)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Godkowo liczy 2.970 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Wójt Gminy Godkowo.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Urząd Gminy w Godkowie wykonywał swoją działalność na podstawie Uchwały Nr XXVII/131/2012 Rady Gminy Godkowo z dnia 14 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Godkowo, zmienionego: Uchwałą nr XXXV/175/2013 Rady Gminy Godkowo z dnia 26 września 2013r., Uchwałą nr XVII/82/2016 Rady Gminy Godkowo z dnia 31 marca 2016r., Uchwałą nr XLVII/227/2018 Rady Gminy Godkowo z dnia 28 września 2018r., Uchwałą nr XII/64/2019 Rady Gminy Godkowo z dnia 20 listopada 2019r. Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki kontrolowanej stanowił m.in., że „(...) Gmina wykonuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustaw oraz zadania przyjęte od administracji rządowej w drodze porozumienia z organami tej administracji.”

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej na dzień rozpoczęcia kontroli określał Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Godkowie wprowadzony Zarządzeniem nr 61/2015 Wójta Gminy Godkowo z dnia 27 sierpnia 2015 roku wraz ze zmianami. Po dokonanej analizie dokumentów kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący Regulamin organizacyjny był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 9.5, 10.6, 10.9)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Urząd Gminy w Godkowie organizacyjnie był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane były przez jednego pracownika. Pracownik zajmujący się realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności oraz upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy w Godkowie - niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzebę prowadzonych postępowań. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W okresie objętym kontrolą, pracownik realizujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdziły certyfikaty i zaświadczenia.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 10.2, 10.3, 10.5, 10.11)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Urząd Gminy w Godkowie ma swoją siedzibę w miejscowości Godkowo pod nr 14. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane były w kontrolowanym okresie - przez Referat Finansowy Urzędu Gminy bezpośrednio podporządkowany Skarbnikowi Gminy Godkowo. Pomieszczenia tego referatu zlokalizowane były na pierwszym piętrze budynku Urzędu Gminy. Osoba realizująca m.in zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmowała – wspólnie z innym pracownikiem Urzędu Gminy (wykonującym zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) jedno pomieszczenie biurowe o powierzchni 20 m². Do dyspozycji pracowników był również przedpokój, który prowadził do ich pomieszczenia biurowego. W sytuacji ogłoszenia stanu epidemii w drzwiach wejściowych do pokoju osoby zajmującej się świadczeniami rodzinnymi wstawiono okienko w celu zapewnienia bezpieczeństwa zarówno dla pracownika jak i dla klienta. Przyjmowanie wniosków i obsługa klientów odbywa się przy stanowiskach pracy. Warunki lokalowe pracownika realizującego kontrolowane zadania były dobre. Stanowisko pracy wyposażone zostało w niezbędny sprzęt biurowy oraz urządzenia biurowe umożliwiające realizację powierzonych jej zadań.

Z informacji sporządzonej przez Wójta Gminy w Godkowie wynika, że budynek zawiera bariery architektoniczne jedynie wewnątrz budynku. Osoby z niepełnosprawnościami mają ułatwiony dostęp do budynku dzięki podjazdowi natomiast mają trudność z dostaniem się do pomieszczeń usytuowanych na piętrze. W takim przypadku pracownik obsługuje klienta na parterze budynku.

(dowód: akta kontroli: 9.3, 9.5)

Akta spraw gromadzone są w teczkach osobowych, opisanych imieniem i nazwiskiem. Dokumentacja przechowywana jest w zamykanych na klucz szafach w pokoju pracownika realizującego kontrolowane zadania.

Osobom przeprowadzającym kontrolę przekazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z Sygnity S.A. Ustalono, że w Urzędzie Gminy w Godkowie pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 10.13)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Wójta Gminy Godkowo wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 10.8)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerom materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą Urząd Gminy w Godkowie prowadził **53** postępowania administracyjne dotyczące rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego, specjalnego zasiłku opiekuńczego – zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **9** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (w tym: wydano 1 decyzję odmowną);
- **29** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego (w tym: wydano 1 decyzję odmowną);

- **6** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia rodzicielskiego (nie wydano żadnej decyzji odmownej);
- **9** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego osoby niepełnosprawnej (nie wydano żadnej decyzji odmownej).

W okresie objętym kontrolą Urząd Gminy w Godkowie prowadził 8 postępowań związanych z ustalaniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu. Ponadto prowadził 2 postępowania w sprawie rozłożenia na raty nienależnie pobranych świadczeń natomiast nie prowadził postępowań w zakresie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń. Do jednostki nie wpłynęły żadne odwołania od wydanych decyzji.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Urzędzie Gminy w Godkowie skontrolowano akta **25** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **29** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 9.6, 13.1, 14-17)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Urząd Gminy w Godkowie w okresie objętym kontrolą – z zakresu jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego i specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktazu pracownikowi realizującemu kontrolowane zadania.

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **6 spraw** związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, w których prowadzono **6 postępowań administracyjnych** w tym:
 - **5** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
 - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji odmownej.

(dowód: akta kontroli: 13.1, 13.4, 13.5, 14)

- **7 spraw** związanych z zasiłkami pielęgnacyjnymi, w których prowadzono **8 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **6** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego,
 - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji odmownej,
 - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji uchylającej uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 13.1, 15)

- **6 spraw** związanych ze świadczeniem rodzicielskim, w których prowadzono **7 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **6** postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia rodzicielskiego,
 - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji uchylającej uprawnienie do świadczenia rodzicielskiego.

(dowód: akta kontroli: 13.1, 16)

- **6 spraw** związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym, w których prowadzono **8 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienie do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji uchylającej uprawnienie do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - 1 postępowanie w zakresie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranego specjalnego zasiłku opiekuńczego.

(dowód: akta kontroli: 13.1, 13.2, 13.3, 17)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy.

Kontroli i analizie poddano akta 6 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek. Analizą objęto dokumentację z miesiąca grudzień 2020 roku.

(dowód: akta kontroli: 12.1)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.**

1. W **1 przypadku**, co stanowiło **ok. 16%** ogółu poddanych kontroli i analizie spraw z zakresu specjalnego zasiłku opiekuńczego (6), nie dokonano weryfikacji lat składkowych posiadanych przez świadczeniobiorcę w zakresie nabycia przez niego uprawnień emerytalno-rentowych. Zgodnie z art.6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1009 ze zm.) za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio: 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów–przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę.

(dowód: akta kontroli: 13.2, 13.3)

Dotyczy decyzji:

SZO.8250.000144.11.2020

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

2. **W 1 przypadku**, co stanowiło **4%** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (25) w związku ze złożonym wnioskiem o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, przy obliczeniu dochodu rodziny, przychód członka rodziny nie został pomniejszony o należny podatek dochodowy. Zgodnie z art. 3 pkt.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. W aktach sprawy znajduje się wydruk – *Weryfikacja danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów* o wysokości kwoty podatku dochodowego w 2019 roku, która wynosił 1955,00 zł. Obliczając dochód nie wzięto pod uwagę kwoty podatku dochodowego, która powinna zostać odjęta. Dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie wynosił 1.155,48zł., natomiast po weryfikacji i właściwym jego przeliczeniu wynosił 1.101,17zł. Ustalono, że ustawowo określone kryterium dochodowe (w wysokości 1922,00 zł) uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka nie zostało przekroczone, zatem świadczenie nadal przysługiwało.

(dowód: akta kontroli: 13.4, 13.5, 14)

dotyczy decyzji:

BE.8253.000025.03.2021.AM

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Dokonanie weryfikacji lat składkowych świadczeniobiorców w zakresie nabycia przez nich uprawnień emerytalno-rentowych, zgodnie z art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

2/ Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu, a w szczególności uwzględnienie podatku dochodowego od osób fizycznych pomniejszającego dochód rodziny.

Proszę Pana o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**